

DESPRE CONȚINUTUL PLÂNGERII PREALABILE ȘI EFECTELE NEREGULARITĂȚILOR ÎN ACEASTĂ PRIVINȚĂ

drd. GEORGE PAPU
Avocat – Baroul București

1. Unul din cazurile în care punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale este împiedicată o constituie și lipsa plângerii prealabile (art. 10 lit. f din Codul de procedură penală).

Dar legea (art. 10 lit. f C.pr.pen.) nu se referă doar la inexistența materială a plângerii prealabile, ci și la nerespectarea condițiilor pentru valabilitatea acesteia.

Neregularitățile plângerii prealabile constituie un caz de nulitate absolută derivând din încălcarea dispozițiilor legale relative la sesizare¹ și pot fi invocate pe calea excepției lipsei plângerii prealabile.

Așadar, atunci când plângerea prealabilă nu conține elementele obligatorii și neregularitățile acesteia nu pot fi complinite de îndată sau prin acordarea unui termen (pentru că s-a depășit termenul de 2 luni prevăzut de art. 284 C.pr.pen.), nu putem vorbi de inexistența acestui act, așa cum s-a afirmat în literatura juridică², ci de nulitatea acestuia.

În ceea ce privește forma, plângerea poate fi făcută în scris sau oral.

Plângerea se poate face oral când persoana vătămată nu știe să scrie sau să citească ori atunci când ea se face la organul de urmărire penală sau în ședința de judecată, în condițiile art. 286 C.pr.pen. (schimbarea încadrării juridice pentru care este necesară plângerea prealabilă), situații în care răspunsul părții vătămate, în sensul că înțelege să facă plângere, se consemnează într-un proces-verbal și, respectiv, în încheierea de ședință³. Atunci când plângerea prealabilă se face oral și este consemnată într-un proces-verbal, acesta trebuie să fie semnat de partea vătămată, afară de cazul că aceasta nu poate să semneze situația în care trebuie să se facă în procesul-verbal o mențiune expresă despre acest lucru, arătându-se și motivul pentru care nu a fost posibilă semnarea⁴.

¹ A se vedea N. Giurgiu, *Cauzele de nulitate în procesul penal*, Editura Științifică, București, 1974, p. 321.

² A se vedea: I. Neagu, *Tratat de procedură penală*, Editura Pro, București, 1997, p. 380-381; G. Mateuț, *Procedură penală – partea generală*, vol. II, Editura Fundației „Chemarea”, Iași, 1997, p. 129.

³ A se vedea Gr. Theodoru, *Drept procesual-penal – partea specială*, Editura Cugetarea, Iași, 1998, p. 164.

⁴ A se vedea G. Mateuț, *Procedura penală – partea specială*, vol. I, Editura Lumina Lex, București, 1997, p. 9.

Tot în ceea ce privește forma în care se face plângerea prealabilă, în practica judiciară s-a decis că înscrisul intitulat „declarație” scris de organul de poliție și semnat de persoana vătămată are valoarea unei plângeri prealabile, atâta vreme cât în cuprinsul său se descrie modul în care s-a săvârșit fapta, se face referire la inculpat și se solicită tragerea la răspundere a acestuia⁵.

2. În continuare ne vom ocupa de conținutul plângerii prealabile și efectele neregularităților în această privință.

Potrivit art. 283 C.pr.pen. „Plângerea trebuie să cuprindă descrierea faptei, indicarea autorului, arătarea mijloacelor de probă, indicarea adresei părților și a martorilor, precizarea dacă persoana vătămată se constituie parte civilă și, atunci când este cazul, indicarea persoanei responsabile civilmente”.

Din textul sus-menționat rezultă care sunt elementele care constituie conținutul unei plângeri.

Vom examina fiecare dintre aceste elemente pentru a stabili care sunt elementele obligatorii pentru a se considera că plângerea prealabilă este regulat întocmită și consecințele eventualelor neregularități în această privință.

a) *Descrierea faptei* constă în precizarea datei și a împrejurărilor în care această s-a săvârșit⁶. Ea poate fi făcută sumar, dar suficient pentru a se stabili elementele constitutive ale faptei⁷. Nu este necesar să se dea încadrarea juridică a faptei⁸. Dacă sunt mai multe fapte, fiecare va fi descrisă separat.

Față de precizările de mai sus, credem că o formulare de genul „chem în judecată penală pe X pentru durerea și umilința pe care mi le-a pricinuit” nu are valoarea unei descrieri a faptei în accepțiunea prevederilor art. 283 C.pr.pen., pentru că din această formulare nu se înțelege în ce constă efectiv fapta și dacă ea s-ar încadra între faptele prevăzute de legea penală și ar face parte dintre infracțiunile pentru care este obligatorie plângerea prealabilă.

O problemă interesantă în legătură cu „descrierea faptei” se poate pune în cazul infracțiunilor contra onoarei și demnității săvârșite prin intermediul presiei, în acest caz partea vătămată având posibilitatea să indice exact afirmațiile considerate insultătoare sau calomnioase ori să facă o referire la întregul articol.

În primul caz, credem că instanța se va pronunța numai cu privire la afirmațiile la care s-a referit persoana vătămată prin plângerea sa, fără a se lua în considerare întregul articol. Aceasta, întrucât dacă persoana vătămată are dreptul să facă sau nu plângere prealabilă, tot așa este în măsură să aprecieze asupra

⁵ A se vedea Curtea de Apel București, dec. pen. nr. 98/1997, în „Revista de drept penal” nr. 1/1998, p. 141.

⁶ *Ibidem*, p. 39.

⁷ A se vedea: Gr. Theodoru, Lucia Moldovan, *Drept procesual-penal*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1974, p. 231; Nicoleta Iliescu, *Procedura plângerii prealabile*, în „Explicații teoretice ale Codului de procedură penală”, vol. II, de V. Dongoroz ș.a., Editura Academiei, București, 1976, p. 99; N. Giurgiu, *op. cit.*, p. 234.

⁸ A se vedea: Nicoleta Iliescu, *op. cit.*, p. 99; Gr. Theodoru, *Drept procesual-penal – partea specială, cit. supra.*, p. 163.

căror afirmații (ce fac parte din elementul material al laturii obiective a infracțiunii) va trebui să aibă loc judecata.

În cel de al doilea caz, credem că instanța va trebui să analizeze conținutul întregului articol spre a statua asupra elementelor constitutive ale infracțiunii.

b) *Indicarea faptuitorului constituie* un alt element al conținutului plângerii prealabile.

Această cerință nu constituie o condiție indispensabilă atunci când plângerea prealabilă este adresată organului de urmărire penală.

Dimpotrivă, atunci când plângerea prealabilă este adresată instanței de judecată (acțiunile directe), indicarea faptuitorului constituie un element esențial pentru sesizarea valabilă a instanței⁹, pentru că în acest caz acțiunea penală se pune în mișcare în mod obligatoriu¹⁰.

În practică, în cazul infracțiunilor de insultă și calomnie săvârșite, prin presă, s-au ivit probleme în situația în care faptuitorul (autorul articolului) nu este indicat, fie pentru că articolul nu a fost semnat, fie pentru că s-a folosit un pseudonim.

O soluție a constat în aceea de a se solicita redacției publicației relații cu privire la autorul articolului solicitându-se numele, domiciliul și datele de stare civilă ale acestuia, considerându-se că instanțele au această obligație în virtutea rolului lor activ prevăzut de art. 4 C.pr.pen. În felul acesta, iregularitatea plângerii prealabile este complinită, în condițiile prevederilor art. 197 C.pr.pen.¹¹.

Neobținându-se aceste relații, după ce au fost epuizate toate modalitățile procedurale de obținere a lor (inclusiv amendarea redactorului șef), instanța trimite cauza la parchet¹² sau la organul de cercetare penală¹³ pentru identificarea faptuitorului, în temeiul art. 285 C.pr.pen.

⁹ A se vedea: I. Neagu, *op. cit.*, p. 466; N. Volonciu, *Tratat de procedură penală – partea specială*, vol. II, Editura Paideia, București, 1998, p. 121.

¹⁰ După unii autori acțiunea penală se pune în mișcare prin plângerea prealabilă a persoanei vătămate (a se vedea: Gr. Theodoru, *op. cit.*, p. 173–174; N. Volonciu, *op. cit.*, p. 122; Gh. Mateuț, *op. cit.*, p. 60–61). După alți autori acțiunea penală se pune în mișcare de instanță prin încheierea de ședință (a se vedea: Nicoleta Iliescu, *op. cit.*, p. 112–113; I. Neagu, *op. cit.*, p. 166–167 și 472). Indiferent însă de punctul de vedere exprimat în această privință, important este faptul că punerea în mișcare a acțiunii penale nu poate fi refuzată.

¹¹ Judecătoria sector 1 – București, sent. pen. nr. 755/2000 (*nepublicată*); Judecătoria sectorului 1 – București, sent. pen. nr. 1831/1999 (*nepublicată*).

¹² A se vedea: Judecătoria sectorului 1 – București, sent. pen. nr. 897/1998, cit. de Niculina Alexandru, Viorica Costiniu, Risantea Gagescu, C. Jipa, *Culegere de jurisprudență penală și procesual-penală a Tribunalului București 1998*, Editura Monitorul Oficial, București, 1999, p. 297; Tribunalul Municipiului București, s. II, pen., dec. nr. 644/R/1998, în D. Lupașcu, Luminița-Livia Zglimbea, I. Dragomir, Risantea Gagescu, Niculina Alexandru, Viorica Costiniu, C. Jipa, Rodica-Dido Popa, *Culegere de practică a Tribunalului București pe anii 1994–1997*, Editura All Beck, București, 1999, p. 320; Judecătoria sectorului 1 – București, sent. pen. nr. 874/1998 (*nepublicată*).

¹³ Judecătoria sectorului 1 – București, sent. pen. nr. 51/2000 (*nepublicată*); Judecătoria sectorului 1 – București, sent. pen. nr. 52/2000 (*nepublicată*).

O altă soluție a constat în încetarea procesului penal pentru făptuitorul neidentificat, iar legea (art. 283 C.pr.pen.) prevede câteva condiții minime pentru valabilitatea plângerii prealabile, printre care și indicarea făptuitorului. Așadar, se consideră că nefiind indicat făptuitorul, acest fapt echivalează cu lipsa plângerii¹⁴.

În ceea ce ne privește, nu putem fi de acord cu trimiterea, de către instanță, a cauzei la organul de poliție sau la parchet din mai multe considerente.

În primul rând, instanțele, încetând procesul penal, au soluționat cauza și, ca atare, nu mai puteau să trimită cauzele respective unui alt organ pentru a face investigații, în acele cauze exercitarea acțiunii penale fiind împiedicată.

În al doilea rând, instanțele nu puteau trimite dosarele la organul de cercetare penală, pentru că acesta nu participă în nici un fel la desfășurarea judecății cauzelor penale, organele de cercetare necooperând niciodată, în mod direct, cu instanțele judecătorești la realizarea procesului penal¹⁵.

În ceea ce privește trimiterea cauzei la parchet, această soluție este motivată arătându-se că sunt aplicabile prevederile art. 285 C.pr.pen. (plângere greșit îndreptată), precum și pe considerentele că altfel, pe de o parte, partea vătămată ar fi privată de orice posibilitate de a i se soluționa cauza atunci când i se încetează procesul penal pentru recunoașterea făptuitorului, iar pe de altă parte, trimiterea la parchet se justifică prin aceea că instanța nu poate trimite direct cauza la organul de cercetare penală pentru că acesta nu cooperează în mod direct cu instanța de judecată la judecarea cauzelor penale, instanța neavând relații directe cu acesta, ci doar prin intermediul parchetului.

Și această modalitate de soluționare nu este corectă, întrucât art. 285 C.pr.pen. se referă la o plângere prealabilă care ar fi introdusă la un organ ce nu este competent să soluționeze cauza. Or, acest temei este greșit pentru că instanța este competentă material să judece cauza. Deci, trimiterea cauzei la parchet apare ca neavând temei juridic.

În concluzie, ținând seama de cele de mai sus, considerăm că soluția corectă, în cazul că făptuitorul nu este identificat (nume, prenume, domiciliu), este ca instanța de judecată să înceteze procesul penal în baza art. 11 pct. 2 lit. b raportat la art. 10 lit. b, art. 197 alin. 2 și art. 283 C.pr.pen.

În astfel de situații instanța va pune în vedere persoanei vătămate că se poate adresa organului de cercetare penală pentru identificarea făptuitorului pentru că „organul de judecată, prin lipsa de operativitate tipică activității pe care o desfășoară, nu este specializat sau propriu unei investiții în care principala sarcină este descoperirea, identificarea și, eventual, prinderea făptuitorului”¹⁶.

¹⁴ Judecătoria sectorului 1 – București, sent. pen. nr. 265/2000, nr. 755/2000 și 1831/1999 (nepublicate).

¹⁵ A se vedea I. Neagu, *op. cit.*, p. 98.

¹⁶ N. Volonciu, *op. cit.*, p. 122.

Deci, nu se poate afirma că în acest caz partea vătămată n-ar putea obține tragerea la răspundere a făptuitorului, pentru că, în continuare, aceasta are posibilitatea să se adreseze organului de cercetare penală pentru identificarea făptuitorului, urmând ca după obținerea acestor date să se adreseze în mod legal instanței.

Nu i se va putea opune părții vătămate tardivitatea introducerii plângerii prealabile, deoarece conform art. 284 C.pr.pen. aceasta trebuie introdusă în termen de 2 luni din ziua în care persoana vătămată „a știut cine-i făptuitorul”.

De asemenea, nu i se va putea opune părții vătămate nici autoritatea de lucru judecat (prin soluția de încetare a procesului penal) pentru că instanța nu se pronunță pe fondul cauzei, ci cu privire la aspectul lipsei plângerii. Într-adevăr, dacă instanța constată că lipsește plângerea, aceasta nu înseamnă că s-a pronunțat asupra fondului și, ca atare, în momentul în care partea vătămată va introduce plângerea completă, aceasta va putea fi judecată fără să existe un impediment.

Mai trebuie să menționăm că dacă în plângerea prealabilă s-a indicat greșit prenumele făptuitorului, acesta, așa cum s-a decis în practica judiciară¹⁷, nu constituie un motiv de nulitate, dacă adresa la care s-a făcut citarea a fost indicată corect, iar în fața instanței inculpatul – citat la al doilea termen, pe adevăratul său prenume – a confirmat că el este persoana la care se referă plângerea.

c) În ceea ce privește celelalte elemente ale conținutului instituției plângerii prealabile și anume: arătarea mijloacelor de probă; indicarea adresei părților și martorilor; precizarea dacă persoana vătămată se constituie parte civilă și indicarea persoanei responsabile civilmente, lipsa acestor mențiuni credem că nu lovesc plângerea de nulitate, deoarece aceste lacune pot fi complinite în conformitate cu dispoziții procedurale exprese. Astfel: arătarea mijloacelor de probă se poate face și în cursul cercetării judecătorești (art. 320 alin. 4 C.pr.pen.); indicarea adresei martorilor se poate face la propunerea persoanei vătămate (art. 320 alin. 3 C.pr.pen.); precizarea dacă persoana vătămată se constituie parte civilă, precum și indicarea persoanei responsabile civilmente (și introducerea acesteia în procesul penal) poate avea loc *in limine litis*, adică până la citirea actului de sesizare. În ceea ce privește mențiunea adresei părților, cu excepția adresei inculpatului (elementele de identificare ale făptuitorului constituind o cerință obligatorie pentru valabilitatea plângerii)¹⁸, lipsa acestei mențiuni nu constituie un caz de nulitate a plângerii, menționarea adresei ținând de desfășurarea legală a judecății.

¹⁷ A se vedea Trib. Suprem, s. pen., dec. nr. 1157/1984, în „Revista română de drept” nr. 6/1985, p. 74.

¹⁸ În cazul când inculpatului nu i se cunoaște domiciliul, ci doar locul său de muncă nu ne aflăm într-o situație în care inculpatul nu ar fi identificat, domiciliul său putând fi aflat și ulterior prin intermediul serviciului de personal al unității unde acesta lucrează.

d) În literatura juridică s-a considerat pe bună dreptate, că plângerea prealabilă trebuie să mai conțină două mențiuni obligatorii: manifestarea de voință a persoanei vătămate de a solicita tragerea la răspundere a făptuitorului¹⁹ și semnătura acesteia²⁰.

Referitor la prima dintre aceste mențiuni obligatorii – manifestarea de voință a persoanei vătămate de a solicita tragerea la răspundere a făptuitorului – în practica judiciară s-a decis că „relatarea făcută de o persoană, chemată în calitate de martor, cu privire la agresiunea suferită de ea din partea inculpatului, cu ocazia desfășurării faptelor ce formează obiectul judecății, nu echivalează cu formularea unei plângeri contra acestuia, neexistând o manifestare de voință explicită în sensul ca cel vinovat să fie tras la răspundere penală sau cel puțin obligat la repararea prejudiciului pricinuit”²¹.

De asemenea, s-a mai decis că „declarația luată părții vătămate de către organul de poliție, în finalul căreia se face mențiunea că aceasta se constituie parte civilă în procesul penal, nu poate fi considerată plângere prealabilă... organul de urmărire penală nefiind sesizat legal nu se putea dispune începerea urmăririi penale”²². Această soluție a fost comentată aprobativ arătându-se că „pe când plângerea prealabilă constituie o condiție de validare a acțiunii penale, acțiunea civilă în procesul penal are un caracter accesoriu, fiind subordonată acțiunii penale și... întrucât acțiunea penală se poate desfășura și fără acțiunea civilă, nu s-ar putea deduce, din simplul fapt al constituirii ca parte civilă în procesul penal că partea vătămată a înțeles să tragă la răspundere penală pe cel care i-a cauzat prejudiciul prin infracțiune. Această manifestare de voință, care are un caracter special, trebuie să rezulte dintr-o declarație neechivocă în acest sens, nu dintr-o constituire de parte civilă”²³.

Într-o altă speță, s-a decis că lipsește plângerea prealabilă pentru că părțile vătămate nu au solicitat condamnarea inculpatului, ci doar demolarea lucrărilor efectuate în spațiile comune, ceea ce se poate realiza pe calea unei acțiuni civile separate²⁴.

S-a mai decis că „plângerea prealabilă necesară pentru punerea în mișcare a acțiunii penale pentru infracțiunea de tulburare a folosinței locuinței nu poate fi substituită printr-o declarație ce s-a luat persoanei vătămate în cursul urmăririi penale... așa încât neexistând o plângere prealabilă pentru această infracțiune

¹⁹ A se vedea: Gr. Theodoru, *op. cit.*, p. 163; Gh. Mateuț, *Procedura penală – partea specială*, vol. I, *cit. supra*, p. 62; N. Giurgiu, *op. cit.*, p. 234.

²⁰ A se vedea Gh. Mateuț, *Procedura penală – partea specială*, vol. I, *cit. supra*, p. 62.

²¹ Trib. Suprem, col. pen., dec. nr. 1315/1964, în „Justiția nouă” nr. 4/1965, p. 171.

²² Trib. Jud. Brăila, dec. pen. nr. 417/1990, cu notă de S. Șerban, în „Dreptul” nr. 9/1991, p. 82–83.

²³ S. Șerban, notă la dec. pen. nr. 417/1990 a Trib. Jud. Brăila, *cit. supra*, p. 84.

²⁴ A se vedea Trib. Municipiului București, s. I, pen., dec. nr. 557/1996, în „Culegere de practică judiciară a Tribunalului București pe anii 1994–1997”, *cit. supr.*, p. 322.

hotărârea primei instanțe urmează a fi parțial casată și a se dispune încetarea procesului penal pentru infracțiunea sus-menționată²⁵.

Prin faptul că plângerea prealabilă trebuie să conțină, pe lângă elementele prevăzute de art. 283 C.pr.pen., și o declarație neechivocă în sensul condamnării inculpatului, această declarație se deosebește de cererea de identificare a făptuitorului adresată organului de cercetare penală. Solicitarea persoanei vătămate de a se identifica făptuitorul (sau făptuitorii) nu echivalează cu o plângere prealabilă, pentru că organul de cercetare nu efectuează, în cauză, urmărirea penală, ci face doar investigații pentru identificarea făptuitorului²⁶. Abia după ce a fost comunicat persoanei vătămate rezultatul investigațiilor, aceasta va decide, cunoscând acum și identitatea făptuitorului, dacă înțelege sau nu să facă plângere prealabilă. Considerăm, însă, că cererea adresată organului de cercetare penală în vederea identificării făptuitorului are totuși valoarea unei plângeri prealabile dacă conține și celelalte elemente cuprinse în art. 283 C.pr.pen., situație în care, după ce organul de cercetare află identitatea făptuitorului, va trebui să trimită plângerea, în baza art. 285 C.pr.pen., instanței competente. Ca atare, s-a decis că „sesizarea adresată de persoana vătămată organelor de poliție, în sensul că la o anumită dată persoane necunoscute au pătruns în domiciliul său și i-au vătămat integritatea corporală, nu poate fi considerată plângere prealabilă în sensul art. 279 C.pr.pen., deoarece nu conține datele menționate în art. 283 din același cod”²⁷.

În legătură cu cea de-a doua condiție – semnarea plângerii prealabile de către persoana vătămată – în practica judiciară s-a apreciat că nesemnarea plângerii de către persoana vătămată nu echivalează cu lipsa plângerii prealabile, lipsa semnăturii putând fi complinită în cursul judecății, atâta timp cât au fost respectate dispozițiile art. 222 C.pr.pen. privitoare la condițiile de formă, locul și termenul introducerii acesteia²⁸.

Nu putem fi de acord cu această soluție, iar trimiterea la dispozițiile art. 222 C.pr.pen. este greșită pentru că plângerea prealabilă nu este reglementată de art. 222 C.pr.pen., ci de alte dispoziții legale. Nu se poate confunda plângerea prealabilă cu plângerea penală, chiar dacă și plângerea prealabilă este tot o plângere penală, pentru că în lipsa plângerii prealabile (în cazul în care acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă) acțiunea penală nu se poate exercita din oficiu²⁹. De altfel, în literatura juridică s-a afirmat în mod explicit că o plângere nesemnată de partea vătămată nu are valoarea unei plângeri penale (la care se

²⁵ Trib. Jud. Sibiu, dec. pen. nr. 437/1991, în „Dreptul” nr. 7/1992, p. 87.

²⁶ A se vedea N. Volonciu, *op. cit.*, p. 122.

²⁷ A se vedea Trib. Municipiului București, s. II, pen., dec. nr. 591/1996, în „Revista de drept penal” nr. 1/1998, p. 141.

²⁸ A se vedea Trib. Municipiului București, s. II pen., dec. nr. 598/1995, în „Culegere... pe anii 1994–1997”, *cit. supra*.

²⁹ A se vedea: I. Neagu, *op. cit.*, p. 461; N. Volonciu, *op. cit.*, p. 112.

referă art. 222 C.pr.pen.), ea putând fi considerată un denunț anonim³⁰. Deci, cu atât mai mult – credem – o plângere prealabilă nesemnată nu poate avea valoarea unei plângeri prealabile.

Și în practica judiciară, într-o altă speță, s-a decis că lipsa semnăturii persoanei vătămate de plângerea prealabilă echivalează cu lipsa acesteia³¹.

Motivându-se în drept această hotărâre s-au arătat următoarele: „În primul rând, conform art. 300 C.pr.pen., instanța este datoare să verifice, din oficiu, regularitatea actului de sesizare. În cazul în care instanța constată că sesizarea nu este făcută potrivit legii, iregularitatea poate fi înlăturată de îndată sau prin acordarea unui termen, dar nedepășindu-se termenul de două luni în care se poate face plângerea.

În al doilea rând, potrivit art. 721 C.pr.pen., dispozițiile acestui cod se aplică și în materiile prevăzute de alte legi, în măsura în care acestea nu cuprind dispoziții potrivnice. Or, potrivit art. 82 alin. 1, pentru cereri în general și art. 112 pct. b, pentru cereri de chemare în judecată, o condiție esențială este semnarea cererii de cel ce o face, iar sancțiunea, prevăzută de art. 133 C.pr.civ., pentru lipsa semnăturii, este declararea cererii ca fiind nulă. Dar, conform art. 133 alin. 2 C.pr.civ., lipsa semnăturii se poate împlini în tot cursul judecării, însă în materia plângerii penale prealabile există dispoziții potrivnice, în sensul că plângerea prealabilă trebuie făcută în termen de două luni de la data cunoașterii făptuitorului, prin urmare poate fi semnată doar în acest termen”.

Susținem această soluție întrucât dacă, într-adevăr, plângerea penală poate fi însușită prin semnare, nefiind instituit un termen în care însușirea să aibă loc, în cazul plângerii prealabile însușirea acesteia prin semnarea ulterioară trebuie să aibă loc în termenul prevăzut de art. 284 C.pr.pen. și nu oricând în timpul judecării.

Soluția încetării procesului penal, în acest caz, considerăm că se poate deduce și din interpretarea *per a contrario* a dispozițiilor art. 131 alin. 1 C.pen. și art. 279 alin. 1 C.pr.pen. care prevăd faptul că plângerea prealabilă trebuie să emane de la persoana vătămată. Or, nu se poate stabili că o plângere prealabilă nesemnată emană de la acea persoană care a suferit o vătămare prin infracțiune.

3. O ultimă situație la care dorim să ne referim privește împrejurarea și modul de a se proceda în cazurile în care plângerea prealabilă directă (adresată direct instanței de judecată) nu întrunește condițiile cerute de lege încă din momentul introducerii sale la instanță.

În practica mai veche, în unele cazuri, s-a restituit plângerea persoanei vătămate pentru a o completa considerându-se că „petiția ulterioară făcută de partea vătămată, în scopul precizării acțiunii sale, nu poate fi apreciată ca o a

³⁰ A se vedea Gh. Mateuț, *Procedura penală – partea specială*, vol. I, cit. supra, p. 9.

³¹ Judecătoria sectorului 1 – București, sent. pen. nr. 2014/1999 (nepublicată).

doua plângere și socotită, eventual, ca tardivă, atâta vreme cât a fost introdusă pentru completarea cererii inițiale, adresate în termen legal instanței”³².

În ceea ce ne privește, credem că în cazul în care plângerea este incompletă, fiind vorba de mențiuni obligatorii pe care aceasta trebuia să le cuprindă (conform art. 283 C.pr.pen.), judecătorul care o primește nu o va putea refuza și nici să o restituie persoanei vătămate, ci acesta va pune în vedere persoanei vătămate să complinească aceste lipsuri în termenul prevăzut de art. 284 C.pr.pen. Iar dacă persoana vătămată nu complinește aceste lipsuri (pe care le-am considerat esențiale), la prima zi de înfățișare, instanța, verificând regularitatea actului de sesizare, poate dispune complinirea lipsurilor în aceeași ședință sau poate acorda un termen în acest scop (art. 300 C.pr.pen.), fără a se depăși însă termenul prevăzut de art. 284 C.pr.pen.

Deci, dacă plângerea nu este semnată, dacă nu este în nici un fel indicată fapta, dacă nu este exprimată clar intenția persoanei vătămate de a solicita condamnarea făptuitorului, iar făptuitorul este cunoscut, la primul termen de judecată instanța va verifica atât regularitatea actului de sesizare, cât și intervalul de timp scurs de la data cunoașterii celui ce a săvârșit fapta, iar dacă termenul de 2 luni, prevăzut de art. 284 C.pr.pen., este scurs, instanța constatând nerespectarea condițiilor prevăzute de lege pentru valabilitatea plângerii prealabile, va dispune încetarea procesului penal pe considerentul că lipsește plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

³² A se vedea: Trib. Suprem, s. pen., dec. nr. 1572/1979 cit. de V. Papadopol, M. Popovici, *Repertoriu alfabetic de practică judiciară în materie penală pe anii 1976-1980*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982, p. 314; Trib. Suprem, s. pen., dec. nr. 1408/1981, cit. de V. Papadopol, Șt. Daneș, *Repertoriu alfabetic de practică judiciară în materie penală pe anii 1981-1985*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989, p. 228.